

ปฏิญญาการปฏิบัติ หน้าที่ของกรรมการ สภามหาวิทยาลัยของไทย

สรุปและเรียบเรียงโดย
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
และทีมงาน

จัดทำโดย สถาบันคลังสมองของชาติ
มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย

คำนำ

หนังสือเล่มเล็ก “**ปฏิญญาการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย**” นี้ได้สรุปและเรียบเรียงเพิ่มเติมจากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาปฏิญญาการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย โดยสถาบันคลังสมองของชาติ มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ ดำเนินการศึกษาวิจัยและจัดทำขึ้นซึ่งมีความหนา 155 หน้า และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราทัศน์ รัตนมณีฉัตร และอาจารย์แทน พิธิยานุวัฒน์ ได้สกัดเนื้อหาสำคัญพร้อมทั้งสรุปเรียบเรียงเพิ่มเติมข้อมูลและความคิดเห็นบางประการให้เป็นหนังสือเล่มเล็กฉบับนี้ขึ้น

สถาบันคลังสมองของชาติ มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัยเล็งเห็นว่าสิ่งที่เรียบเรียงขึ้นนี้เป็นเรื่องน่าสนใจและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่สมควรนำมาพิมพ์เผยแพร่ให้กว้างขวาง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจของกรรมการสภามหาวิทยาลัยและผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับปฏิญญาการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการและกรอบจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยในการกำหนดนโยบายและพิทักษ์ธรรมาภิบาล รวมทั้งการกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยและสาธารณะ

ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการบรรยายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ประสบการณ์ในหลักสูตร “**ธรรมาภิบาล เพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา**” สำหรับ
กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย ซึ่งจัดโดยสถาบันคลังสมองของชาติ ภายใต้
มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย

สถาบันคลังสมองของชาติคาดหวังว่า เอกสารฉบับนี้น่าจะเป็นประโยชน์
ในการพัฒนากรรมการสภามหาวิทยาลัยและสภาสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร. พีรเดช ทองอำไพ
๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

หน้าที่

สารบัญ	๓
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	๕
๑. ความนำ	๑๕
๒. อำนาจหน้าที่และบทบาทของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐ	๒๑
๓. การรับรู้ จุดเน้น การปฏิบัติหน้าที่และบทบาทของกรรมการ สภามหาวิทยาลัยในแต่ละประเภท	๒๓
๔. หลักการสำคัญที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยต้องยึดมั่น	๒๕
๕. จรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย	๒๗
๕.๑ จรรยาบรรณต่อตนเองและผู้อื่น	๒๗
๕.๒ จรรยาบรรณต่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยด้วยกัน	๒๙
๕.๓ จรรยาบรรณต่อมหาวิทยาลัย	๓๑
๕.๔ จรรยาบรรณต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ	๓๓
๖. ข้อเสนอแนะ	๓๗
เอกสารอ้างอิง	๓๙

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาวิจัยโครงการ “การศึกษาปฏิญาณการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย” ในโครงการนี้ปฏิญาณการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัย หมายถึง ข้อกำหนดจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้งนี้ จรรยาบรรณหมายความว่า ประมวลความประพฤติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย กำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติยศ ชื่อเสียง และฐานะของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยซึ่งเป็นองค์คณะหรือคณะบุคคลของสภามหาวิทยาลัย

การศึกษาวิจัยโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิญาณการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยและจัดทำคู่มือว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยกระบวนการวิจัยผสมวิธี ๓ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์เจาะลึกกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน ๒๓ คน เพื่อนำไปสู่การสร้างเครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจ ในระยะที่ ๒ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน ๘๒ คน เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๓๘ คน ประเภทผู้บริหารจำนวน ๒๓ คน และประเภทคณาจารย์และข้าราชการหรือพนักงานจำนวน ๒๑ คน แบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจเป็นเครื่องมือวิจัยที่มีความคงเส้นคงวาสูงมากโดยมีสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายในแบบแอลฟาถึง ๐.๙๗ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์

ความแปรปรวนแบบทางเดียวและแบบสองทาง ในระยะที่ ๓ เป็นการสนทนากลุ่มวิพากษ์วิจารณ์ (ร่าง) รายงานการศึกษาวิจัยและคู่มือว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย ซึ่งเป็นประมวลความประพฤติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย

ข้อค้นพบ

๑. กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยทุกประเภททั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ ประเภทผู้บริหาร และประเภทคณาจารย์ และข้าราชการหรือพนักงานล้วนมีอำนาจหน้าที่และบทบาทเป็น “คณะบุคคล” ของสภามหาวิทยาลัยเหมือนกัน จึงต้องทำหน้าที่และมีบทบาทในทุกด้านเหมือนกันตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยของรัฐแทนเจ้าของมหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งก็คือ สังคม และประเทศชาติหรือสาธารณะ

๒. กรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องยึดมั่นหลักการสำคัญมี 8 ประการคือ

๑) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง

๒) ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับและเงื่อนไขต่างๆ

๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

๔) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยสำนึกความรับผิดชอบ โปร่งใส และตรวจสอบได้รวมทั้งกำกับดูแลให้เปิดเผยข้อมูลที่ต้องการและเชื่อถือได้แก่สาธารณะ

๕) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม มีความเป็นกลางไม่เลือกปฏิบัติ และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๖) ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักความคุ้มค่า มุ่งเน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงานเป็นหลัก

๓) เสียสละ อุทิศตนปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย และสาธารณะ

๔) ปฏิบัติหน้าที่องค์คณะแบบมีส่วนร่วม มุ่งแสวงหาฉันทามติ และรับฟังข้อมูลรอบด้านจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๓. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการสำคัญที่ กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย ต้องยึดมั่นจำแนกตามประเภทกรรมการ สภามหาวิทยาลัยและประเภทของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

๑) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการสำคัญที่ กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยต้องยึดมั่นจำแนกตามประเภทของ กรรมการสภามหาวิทยาลัยคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และคณาจารย์และ ข้าราชการหรือพนักงานพบว่า กลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย ต่างประเภทกันมีระดับความเห็นด้วยกับหลักการสำคัญที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยต้องยึดมั่นโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

๒) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการสำคัญ ที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยต้องยึดมั่นจำแนกตามประเภทของ กรรมการสภามหาวิทยาลัย คือ กรรมการสภามหาวิทยาลัยเป็นประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ จากภายนอกกับกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากภายในมหาวิทยาลัยคือ ผู้บริหาร และคณาจารย์และข้าราชการหรือพนักงาน และประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ คือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นส่วนราชการกับสถาบันอุดมศึกษาของ รัฐในกำกับของรัฐ พบว่า ๑) กลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยต่าง ประเภทกันระหว่างกรรมการสภามหาวิทยาลัย (จากภายนอกกับจากภายใน มหาวิทยาลัย) มีระดับความเห็นด้วยกับหลักการสำคัญที่กรรมการสภามหาวิทยาลัย ของไทยต้องยึดมั่นโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ๒) กลุ่มตัวอย่าง กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต่างประเภทกัน คือ จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นในส่วนราชการกับสถาบันอุดมศึกษาใน

กำกับของรัฐ มีระดับความคิดด้วยกับหลักการสำคัญที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยต้องยึดมั่นโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และ ๓) กลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยต่างประเภทและต่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีระดับความเห็นด้วยกับหลักการสำคัญที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยต้องยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่และบทบาทของการเป็นองค์คณะของสภามหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ **ระดับความเห็นด้วยของกลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่ขึ้นอยู่กับประเภทของกรรมการสภามหาวิทยาลัยและประเภทของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สังกัด**

๔. กลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยรวม และในแต่ละประเภทเห็นด้วยโดยเฉลี่ยในระดับมากที่สุดว่า จรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยแบ่งได้เป็น ๔ ด้าน คือ จรรยาบรรณต่อตนเองและผู้อื่น จรรยาบรรณต่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยด้วยกันเอง จรรยาบรรณต่อมหาวิทยาลัย และจรรยาบรรณต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ

๕. จรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย ประกอบด้วย

๕.๑ จรรยาบรรณต่อตนเองและผู้อื่น

๕.๑.๑ กล้าตัดสินใจ และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม ไม่ฝ่าฝืนกฎหมายและศีลธรรมอันดี

๕.๑.๒ เสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

๕.๑.๓ ปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี รักษาเกียรติภูมิ และมีความประพฤติเหมาะสมกับตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย

๕.๑.๔ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี รับผิดชอบ ต่อหน้าที่และไม่ใช่ฐานะและอำนาจหน้าที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ รวมทั้งไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

๕.๑.๕ เรียนรู้และพัฒนาตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์และเข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ

๕.๑.๖ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และมีจิตสาธารณะ

๕.๑.๗ ดำรงตนเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่น่าเชื่อถือ เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั้งสังคมภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย

๕.๑.๘ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่รับ เงินอื่นใดจากหน่วยงานของมหาวิทยาลัย นอกเหนือจากที่เป็นไปตามระเบียบ ที่กำหนดโดยสภามหาวิทยาลัย

๕.๑.๙ เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน

๕.๑.๑๐ เคารพและไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือ ผลงานของผู้อื่น

๕.๒ จรรยาบรรณต่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยด้วยตนเอง

๕.๒.๑ มีความเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ และมนุษยสัมพันธ์

๕.๒.๒ ให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้อื่น

๕.๒.๓ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๕.๒.๔ ยินดีปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะขององค์คณะ และ ปฏิบัติตามมติที่ประชุม

๕.๒.๕ ไม่นำความเห็น หรือมติที่ประชุมโดยเฉพาะการ ประชุมวาระลับไปเผยแพร่ เว้นแต่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุม

๕.๓ จรรยาบรรณต่อมหาวิทยาลัย

๕.๓.๑ เข้าใจและยึดมั่นในอุดมการณ์ ค่านิยม และวิสัยทัศน์ ของมหาวิทยาลัย

๕.๓.๒ กำหนดและกำกับนโยบาย ตลอดจนพิทักษ์

ธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษา มหาวิทยาลัย และสาธารณชน

๕.๓.๓ กำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยบริหารอย่างมีอาชีพ
ตามหลักธรรมาภิบาลและหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างเป็นธรรม
และถูกระเบียบ

๕.๓.๔ ริเริ่มการนำประสบการณ์มาพัฒนาสภามหาวิทยาลัย
ให้ก้าวหน้าทันสมัย สัมกับเป็นองค์กรสูงสุดของมหาวิทยาลัย

๕.๓.๕ รักษาชื่อเสียง เกียรติภูมิ และประโยชน์อันชอบธรรม
ของมหาวิทยาลัย

๕.๓.๖ ละเว้นหรือหลีกเลี่ยงการอาศัยอำนาจหน้าที่แสวงหา
ประโยชน์โดยมิชอบแก่ตนเอง พวกพ้องหรือผู้อื่น หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้อำนาจ
หน้าที่ไปแสวงหาประโยชน์ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

๕.๓.๗ ไม่ดำเนินการในลักษณะที่เป็นตัวแทนของบุคคล
หรือกลุ่มบุคคล เพื่อเรียกร้องหรือต่อรองผลประโยชน์ที่เหนือกว่าผลประโยชน์
ของมหาวิทยาลัยและสาธารณชน

๕.๓.๘ ไม่ไปทำหน้าที่หรือดำรงตำแหน่งต่างๆ ในมหาวิทยาลัย
ที่ได้รับค่าตอบแทน เว้นแต่เป็นงานโดยตำแหน่งหรือตามหน้าที่หรือตามที่ได้
รับมอบหมายจากสภามหาวิทยาลัย

๕.๓.๙ ไม่ทำการหรือประพฤติดนเป็นปรปักษ์หรือทำให้
เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัย

๕.๓.๑๐ ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งหรือผลประโยชน์ทับซ้อน
กับมหาวิทยาลัย

๕.๔ จรรยาบรรณต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ

๕.๔.๑ ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศอันได้แก่ ชาติ
ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

๕.๔.๒ เคารพในความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม

๕.๔.๓ ยึดมั่นในบทบาทของมหาวิทยาลัยที่แสดงถึงความรับผิดชอบ สอนองตอบต่อประชาชน สังคม ชุมชนและประเทศชาติ เป็นผู้ชี้แนะทางวิชาการและทางปัญญา รวมทั้งเตือนสติสังคมในทางที่ถูกต้องและชอบธรรม

๕.๔.๔ มีส่วนร่วมหรือสนับสนุนกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวม มหาวิทยาลัย และการอุดมศึกษาของประเทศ

๖. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่แยกตามประเภทของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

๖.๑ กลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยต่างประเภทกัน มีระดับความเห็นด้วยกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยในแต่ละด้านโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

๖.๒ กลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากภายนอกและจากภายในมหาวิทยาลัยมีระดับความเห็นด้วยกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยในแต่ละด้านโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

๖.๓ กลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต่างประเภทกันมีระดับความเห็นด้วยกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยในแต่ละด้านโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

๖.๔ กลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยต่างประเภทและต่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีระดับความเห็นด้วยกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ระดับความเห็นด้วยดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่ขึ้นอยู่กับประเภทของกรรมการสภามหาวิทยาลัยและประเภทของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สังกัด

ข้อเสนอแนะ

๑. สถาบันคลังสมองของชาติพึงนำผลวิจัย โดยเฉพาะข้อกำหนดจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยไปเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ทั้งการปฐมนิเทศกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ การอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนากรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐมีอาชีพ

๒. สภามหาวิทยาลัยของรัฐโดยสำนักงานสภามหาวิทยาลัยควรนำคู่มือว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงหรือจัดทำคู่มือกรรมการสภามหาวิทยาลัย...
พ.ศ.

๓. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐสามารถนำข้อค้นพบเกี่ยวกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยไปประยุกต์ใช้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะความสามารถที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย

๔. สภามหาวิทยาลัยของรัฐสามารถนำข้อค้นพบเกี่ยวกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยและคู่มือว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยไปกำหนดแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะของกรรมการสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งการกำกับบทบาทและพฤติกรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่สาธารณชน สังคม และประเทศเป็นสำคัญ

๕. สภามหาวิทยาลัยของรัฐพึงใช้ข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องนี้ ประกอบเป็นเกณฑ์ในการประเมินกรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐและประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพของสภามหาวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

๖. สภามหาวิทยาลัยของรัฐพึงใช้ข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องนี้เป็นแนวทางในการออกหรือปรับปรุงประกาศหรือข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัย กรรมการ หรืออนุกรรมการที่สภามหาวิทยาลัย แต่งตั้ง พ.ศ. และจรรยาบรรณของสภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พ.ศ.

๗. มหาวิทยาลัยพึงดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร และผู้เรียนของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยพิจารณาประกอบกับข้อค้นพบเกี่ยวกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย

๘. สภาสถาบันอุดมศึกษาพึงนำข้อค้นพบเกี่ยวกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยประกอบกับข้อกำหนดการกำกับดูแลการอุดมศึกษาของประเทศอังกฤษ (๒๐๑๔ ปรับปรุง ๒๐๑๘) และข้อกำหนดการกำกับดูแลที่เป็นเลิศของประเทศออสเตรเลีย (๒๐๑๑) ดำเนินการตามมาตรา ๒๐ ของพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้สภาสถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีประมวลจริยธรรมของนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร และบุคลากร ของสภาสถาบันอุดมศึกษาและผู้เรียน โดยมีกลไกในการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ

๙. สถาบันคลังสมองของชาติควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดและสำคัญที่สุดของสภาสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบของจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัย การศึกษาความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลผ่านวิธีที่ปฏิบัติที่ดีในเรื่องสำคัญของสภามหาวิทยาลัยของรัฐ ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของสภามหาวิทยาลัยของไทย

๑. ความนำ

ในสถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจทั้งการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ตลอดจนมีบทบาทในระดับนานาชาติมากขึ้น โดยมีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดที่ทำหน้าที่กำหนดและกำกับนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบายและพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เป็นสภาผู้กำกับที่พิทักษ์ธรรมาภิบาลเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยมีการบริหารและการจัดการที่ดีตามระบบคุณธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ Kezar, A.J. ได้กล่าวไว้ในหน้า ๙๖๘ เกี่ยวกับวิกฤติการณ์ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเกิดจากคณะกรรมการการอุดมศึกษาในระดับมลรัฐ ระดับสถาบันอุดมศึกษา และระดับวิทยาลัยชุมชน กล่าวคือ เมื่อเร็วๆ นี้ ผู้ว่าการมลรัฐ Oregon ได้ขอให้กรรมการ ๔ คน ของคณะกรรมการการอุดมศึกษาของมลรัฐซึ่งมี ๑๑ คน ลาออก โดยให้เหตุผลว่า กรรมการขาดวิสัยทัศน์ในงานริเริ่มที่สำคัญในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและขาดงบประมาณที่จะให้เป็นกรรมการต่อไป เรื่องดังกล่าวก็เกิดขึ้นในมลรัฐ Wisconsin และมลรัฐ New Mexico ด้วย ในระดับสถาบันอุดมศึกษาปรากฏว่าสภามหาวิทยาลัย Akron ได้ลงมติโดยไม่มีการอภิปรายให้ยุบคณะกรรมการวางแผนและงบประมาณของสภาคณาจารย์ พร้อมทั้งเปลี่ยนกฎเกณฑ์ในการแก้ปัญหาวิกฤติทางการเงิน รวมทั้งลดบทบาทของคณาจารย์ เนื่องด้วยเพราะคณาจารย์ใช้ระบบสหภาพในการดำเนินงาน ใน

ระบบวิทยาลัยชุมชนพบว่า Rockland Community College มีอธิการบดีพร้อมกัน ๒ คน เนื่องจากมีประเด็นข้อกฎหมายว่า สภาวิทยาลัยชุมชนหรือสภามหาวิทยาลัยของมลรัฐ องค์กรใดเป็นผู้มีอำนาจในแต่งตั้งอธิการบดีวิทยาลัยชุมชน Rockland

ในการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นเป็นการแก้ไขวิกฤติการณ์ในสถาบันอุดมศึกษาโดยใช้มาตรการปกติ ซึ่งแตกต่างจากการแก้ไขปัญหาสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่ต้องใช้กฎหมายพิเศษ โดยเฉพาะการที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งที่ ๓๙/๒๕๕๙ เรื่อง การจัดระเบียบและแก้ไขปัญหารัฐบาลในสถาบันอุดมศึกษา โดยให้กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาและผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ แล้วแต่งตั้งคณะบุคคลจากภายนอกปฏิบัติหน้าที่แทนเพื่อควบคุมกำกับดูแลแก้ไขปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นๆ

ทั้งนี้ความนำของคำสั่งดังกล่าวได้แสดงข้อเท็จจริงว่ามีสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน ผลผลิตบัณฑิตไม่ได้คุณภาพและไม่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยที่สภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นไม่สามารถกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาได้ นอกจากนี้สภาสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งยังอาศัยอำนาจและช่องว่างทางกฎหมายดำเนินการในลักษณะส่อเจตนาแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อให้คงอยู่ในตำแหน่งต่อไป มีการก่อกวนแก่งั่นกันจนมีปัญหาร้องเรียน และฟ้องร้องทางคดีเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าคณะกรรมการการอุดมศึกษาและรัฐมนตรีนี่ว่าการกระทรวงศึกษาธิการพยายามทบทวนแก้ไขปัญหาดังกล่าวหรือดำเนินการใหม่ในเรื่องดังกล่าวแล้วแต่ไม่อาจทำให้ปัญหาคเล็ดลอดได้โดยเร็ว การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้จึงไม่สอดคล้องกับแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของรัฐและชัดเจนไว้ซึ่งความเป็นสถาบันทางวิชาการชั้นสูงของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง จึงจำเป็น

ต้องอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งมีคำสั่งที่ ๓๙/๒๕๕๙ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่ไม่ถูกต้องและไม่ชอบธรรมของสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและสร้างความมั่นใจให้สังคมส่วนรวมต่อไป

ประสิทธิผลของสภาสถาบันอุดมศึกษาขึ้นอยู่กับคุณสมบัติ ความสามารถ และพฤติกรรมของ “องค์กรคณะ” หรือ “คณะบุคคล” ที่เรียกว่า สภามหาวิทยาลัย หรือสภาสถาบันอุดมศึกษา ในต่างประเทศมีการกำหนดข้อพึงปฏิบัติในการทำหน้าที่ของกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาโดยสรุป คือ การทำงานต้องยึดผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา ทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ไม่ใช้ตำแหน่งในทางที่ไม่เหมาะสมโดยการรับผลประโยชน์ ให้เวลากับสถาบันอุดมศึกษาอย่างเต็มที่และเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ เตรียมความพร้อมก่อนการประชุม และใช้สติปัญญาในการตัดสินใจ (ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา : ๒๕๕๓) ซึ่งสอดคล้องกับสมบูรณวิสัย สัตยารักษ์วิทย์ และคณะ (๒๕๖๑) ได้เสนอให้มีการกำหนดจรรยาบรรณของสภาสถาบันให้ชัดเจน สามารถใช้กรอบการประเมินสภาสถาบันได้ ประจวบกับในส่วนที่ ๖ หลักธรรมาภิบาลของพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๐ สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีประมวลจรรยาบรรณของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาและผู้เรียน และในมาตรา ๒๑ ระบุกำหนดให้นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีธรรมาภิบาล โดยให้มีข้อบังคับว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย จากมุมมองทั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัย

ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยนายกสภา อุปนายก และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเภทผู้บริหาร ประกอบด้วยอธิการบดีและผู้แทนผู้บริหาร และประเภทคณาจารย์และข้าราชการหรือพนักงานซึ่งประกอบด้วยประธานสภาคณาจารย์ และข้าราชการหรือพนักงาน และผู้แทนคณาจารย์และผู้แทนข้าราชการหรือพนักงาน จึงนับเป็นครั้งแรกที่มีการศึกษาอย่างรอบด้าน โดยมีการบูรณาการจรรยาบรรณทั่วไปและจรรยาบรรณเฉพาะของกรรมการสภามหาวิทยาลัยในแต่ละประเภทให้เป็นข้อกำหนดจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย ซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกประกาศ ข้อบังคับหรือระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย ใช้เป็นแนวทางในการสรรหากรรมการมหาวิทยาลัยส่งเสริม กำกับ และประเมินกรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถนำไปใช้ในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษารวมทั้งการปรับปรุงจรรยาบรรณที่พึงมีในสถาบันอุดมศึกษาตามประกาศ ก.พ.อ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการวิจัยผสมวิธีพหุระยะ ๓ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเทคนิคการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในแต่ละประเภทรวม ๒๓ คนเพื่อนำผลวิจัยในระยะที่ ๑ กำหนดตัวแปรและการสร้างแบบสอบถามได้แบบสอบถามที่มีความคงที่ในการวัดสูงมากโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาถึง ๐.๙๗

ระยะที่ ๒ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยเทคนิคการสำรวจกลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน ๘๒ คน ประกอบด้วย กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๓๘ คน ประเภทผู้บริหารจำนวน ๒๓ คน และประเภทคณาจารย์และข้าราชการหรือพนักงานจำนวน ๒๑ คน

และระยะที่ ๓ เป็นการวิทยาพิจารณา (ร่าง) รายงานการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยอยู่ในปัจจุบันและไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างใน
การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยนำผลการวิทยาพิจารณาแล้วปรับเป็นรายงานการ
วิจัยฉบับสมบูรณ์

๒. อำนาจหน้าที่และบทบาทของ กรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐ

มหาวิทยาลัยของรัฐหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นสาธารณสมบัติ (public good) โดยมีเป้าหมายเพื่อบริการสาธารณะและเป็นองค์การที่ไม่มุ่งค้ากำไร (nonprofit organization) โดยมีสภามหาวิทยาลัยของรัฐเป็นองค์กรสูงสุดที่กำหนดและกำกับนโยบาย ดูแลการบริหารจัดการให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบายและพันธกิจของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสภาผู้กำกับที่พิทักษ์ธรรมาภิบาล เพื่อให้มหาวิทยาลัยของรัฐมีการบริหารจัดการที่ดีตามระบบคุณธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้

“ทั้งนี้สภามหาวิทยาลัยของรัฐต้องรับผิดชอบต่อเจ้าของ คือ ประชาชน สังคม และประเทศชาติหรือสาธารณะ ต้องรับผิดชอบต่อกฎหมาย คือ มีอำนาจตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยของรัฐและอำนาจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย และต้องรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณของสภามหาวิทยาลัย”

ดังนั้นกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยทุกประเภท ทั้งประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ ประเภทผู้บริหาร และประเภทคณาจารย์และข้าราชการหรือพนักงานล้วนมีอำนาจหน้าที่และมีบทบาทเป็น “คณะบุคคล” ขององค์กรที่เรียกว่า สภามหาวิทยาลัยเหมือนกัน จึงต้องทำหน้าที่และมีบทบาทในทุกด้านเหมือนกันตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นปัจเจกบุคคลหรือแต่ละประเภทไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วม

เป็นคณะบุคคลที่เรียกว่า สภามหาวิทยาลัย (University Council หรือ Board of Trustees) ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการจัดการกิจการมหาวิทยาลัยของรัฐแทนเจ้าของมหาวิทยาลัย ซึ่งในการนี้ก็คือ สังคมและประเทศชาติ หรือสาธารณะนั่นเอง การที่มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยหลายประเภท มีที่มาแตกต่างกันทำให้เกิดทัศนคติมุมมองที่หลากหลายในการพิจารณาเรื่องต่างๆ ตามอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย และเพื่อให้เกิดความรอบคอบรอบด้านในการตัดสินใจ และวินิจฉัยเรื่องเพื่อเป็นผลให้มหาวิทยาลัยนำไปปฏิบัติเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่มหาวิทยาลัยและสาธารณะ

๓. การรับรู้ จุดเน้น การปฏิบัติหน้าที่และบทบาทของ กรรมการสภามหาวิทยาลัยในแต่ละประเภท

กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า

๑. กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภท**ผู้ทรงคุณวุฒิ**น่าจะมีจุดเน้นในการปฏิบัติหน้าที่และบทบาทในการกำหนดเป้าหมาย และนโยบายการพัฒนา มหาวิทยาลัยกำกับดูแลมหาวิทยาลัยให้มีธรรมาภิบาล และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาและแนะนำแนวทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์

๒. กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภท**ผู้บริหาร**น่าจะมีจุดเน้นในการปฏิบัติหน้าที่และบทบาทในการนำเสนอนโยบายและแผน แนวทางการบริหาร และข้อกฎหมายต่อสภามหาวิทยาลัยการนำนโยบายของสภามหาวิทยาลัยสู่ปฏิบัติและนำเสนอผลการดำเนินงานต่อสภามหาวิทยาลัย คำนึงถึงประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และการวิจัยโดยให้ความสำคัญในการบริหารจัดการงบประมาณ และการมีชื่อเสียงทางวิชาการและเป็นที่ยอมรับของมหาวิทยาลัย

๓. กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภท**คณาจารย์และข้าราชการหรือพนักงาน**น่าจะมีจุดเน้นในการปฏิบัติหน้าที่ที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของคณาจารย์ ข้าราชการ และพนักงานในฐานะที่เป็นผู้แทนของคณาจารย์ บุคลากร และประชาคม สะท้อนปัญหา อุปสรรค และความต้องการของคณาจารย์และบุคลากรในสภามหาวิทยาลัยเพื่อทราบและกำหนดนโยบายให้มหาวิทยาลัยนำไปปฏิบัติ

๔. หลักการสำคัญที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย ต้องยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีธรรมาภิบาล

สภามหาวิทยาลัยของไทยต้องยึดมั่นในหลักการที่สำคัญ ๘ ประการ ดังต่อไปนี้

๑. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง

๒. ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขต่างๆ

๓. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

๔. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยสำนึกความรับผิดชอบ โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมทั้งกำกับดูแลให้เปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้แก่สาธารณะ

๕. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม มีความเป็นกลางไม่เลือกปฏิบัติ และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๖. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักความคุ้มค่า มุ่งเน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงานเป็นหลัก

๗. เสียสละ อุทิศตนปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยและสาธารณะ

๘. ปฏิบัติหน้าที่องค์คณะแบบมีส่วนร่วม มุ่งแสวงหาฉันทามติ และรับฟังข้อมูลรอบด้านจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการสำคัญที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยต้องยึดมั่นจำแนกตามประเภทกรรมการสภามหาวิทยาลัย

และประเภทของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า ๑. กลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยต่างประเภทกันมีระดับความเห็นด้วยเกี่ยวกับหลักการสำคัญที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยต้องยึดมั่นโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ๒. กลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยต่างประเภทกัน (จากภายนอกกับจากภายใน) มีระดับความเห็นด้วยเกี่ยวกับหลักการสำคัญที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยต้องยึดมั่นโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ๓. กลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต่างประเภทกัน (สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการกับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ) มีระดับความเห็นด้วยเกี่ยวกับหลักการสำคัญที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยต้องยึดมั่นโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ๔. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทกรรมการสภามหาวิทยาลัยและประเภทของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต่อระดับความเห็นด้วยเกี่ยวกับหลักการสำคัญที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยที่ต้องยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่และบทบาทของการเป็นองค์คณะของสภามหาวิทยาลัย กล่าวคือ

ระดับความเห็นด้วยกับหลักการสำคัญดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่ขึ้นอยู่กับประเภทของกรรมการสภามหาวิทยาลัยและประเภทของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สังกัด

๕. จรรยาบรรณของกรรมการ สภามหาวิทยาลัยของไทย

จากการบูรณาการรายการจรรยาบรรณทั่วไปกับรายการจรรยาบรรณเฉพาะตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิและผลการวิทยาภิวิจารณ์ ปรากฏจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย สรุปได้ดังนี้

๕.๑ การปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบจรรยาบรรณต่อตนเองและผู้อื่น ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย

๕.๑.๑ จรรยาบรรณต่อตนเองและผู้อื่น ได้แก่

- ๑) กล้าตัดสินใจ และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ไม่ฝ่าฝืนกฎหมายและศีลธรรมอันดี
- ๒) เสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ
- ๓) ปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี รักษาเกียรติภูมิและมีความประพฤติเหมาะสมกับตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย
- ๔) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ และไม่ใช้ฐานะและอำนาจหน้าที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ รวมทั้งไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- ๕) เรียนรู้และพัฒนาตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์และเข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ
- ๖) ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และมีจิตสาธารณะ

๓) ดำรงตนเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่น่าเชื่อถือ เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับของบุคคลและสังคมภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย

๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่รับเงินอื่นใด จากหน่วยงานของมหาวิทยาลัยนอกเหนือจากที่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยสภามหาวิทยาลัย

๕) เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน

๖) เคารพและไม่ละเมิดทรัพย์สินของปัญญาหรือผลงานของผู้อื่น

๕.๑.๒ ตัวอย่างแนวการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบจรรยาบรรณต่อตนเองและผู้อื่น

๑) กรรมการสภามหาวิทยาลัย พึงยึดหลักธรรมาภิบาล และการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์สูงสุดของสาธารณะ และหลักการสำคัญ ๘ ประการในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการสภามหาวิทยาลัย

๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต กระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรมและถูกกฎหมาย และรักษาเกียรติภูมิของตนเอง

๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยพึงมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐานมีคุณภาพ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน

๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยมุ่งมั่นที่จะใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการให้คำแนะนำ ให้ข้อวิจารณ์และทัศนะที่สร้างสรรค์ตามหลักวิชาการด้วยความเป็นกลาง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวมและมหาวิทยาลัยโดยไม่หวังผลประโยชน์และการตอบแทนใดๆ

๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถและรับผิดชอบต่อหน้าที่ เตรียมและเข้าร่วมประชุมสภามหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งตั้งคำถามที่ดีมีประโยชน์

๖) กรรมการสภามหาวิทยาลัยใช้ข้อมูลที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ และศึกษาข้อมูลอย่างเพียงพอสำหรับการตัดสินใจในแต่ละเรื่อง

๗) กรรมการสภามหาวิทยาลัยแต่ละคนมีความคิดเห็นเป็นอิสระที่ตั้งใจอุทิศความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของตนเพื่อการอุดมศึกษา ไม่อ่อนไหวต่อแรงกดดันและเข้าใจบทบาทของมหาวิทยาลัยในบริบทของสังคมและวัฒนธรรม

๘) กรรมการสภามหาวิทยาลัยพึงดูแลให้มีการปฏิบัติตามมติที่ประชุมของสภามหาวิทยาลัย

๙) กรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรซึ่งมีมูลค่าเกินปกติวิสัยที่วิญญูชนจะพึงให้แก่กันโดยเสน่หา

๑๐) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่รับเงินอื่นใดจากหน่วยงานของมหาวิทยาลัยนอกเหนือจากที่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยสภามหาวิทยาลัย

๑๑) กรรมการสภามหาวิทยาลัยพึงเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน

๑๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือผลงานของผู้อื่น และดูแลไม่ให้เกิดความฉ้อฉลทางวิชาการขึ้นในมหาวิทยาลัย

๕.๒ การปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณต่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยด้วยตนเองของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย

๕.๒.๑ จรรยาบรรณต่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยด้วยตนเอง ได้แก่

- ๑) มีความเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจและมนุษยสัมพันธ์
- ๒) ให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้อื่น
- ๓) ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๔) ยินดีปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะขององค์คณะและปฏิบัติตามมติที่ประชุม

๕) ไม่นำความเห็นหรือมติที่ประชุมโดยเฉพาะการประชุมวาระลับไปเผยแพร่ เว้นแต่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุม

๕.๒.๒ ตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบจรรยาบรรณต่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยด้วยตนเอง

๑) กรรมการสภามหาวิทยาลัยยินดีปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะขององค์คณะโดยเคารพให้เกียรติ มีความสุภาพและเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน

๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยยินดีให้ข้อมูลและความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุมและพร้อมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมาพิจารณาด้วย เพื่อให้บรรลุฉันทมติตามวัตถุประสงค์ของที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย

๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยพึงเคารพเสียงส่วนใหญ่และปฏิบัติตามมติของที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย

๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยประณตผู้ทรงคุณวุฒิไม่ก้าวก่ายการบริหารของมหาวิทยาลัย

๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยประณตผู้บริหารไม่ก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยประณตผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการสภามหาวิทยาลัยประณตคณาจารย์และข้าราชการหรือพนักงาน

๖) กรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องรับผิดชอบในการรักษาความลับโดยเฉพาะกรณีมีการประชุมลับโดยไม่นำความเห็นหรือมติที่ประชุมไปเผยแพร่เว้นแต่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุม

๗) กรรมการสภามหาวิทยาลัยพึงละเว้นการล่วงละเมิดการคุกคามหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญหรือเสียหายต่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยด้วยกันทั้งทางกาย วาจา และใจ

๕.๓ การปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบจรรยาบรรณต่อมหาวิทยาลัยของ กรรมการสภามหาวิทยาลัยไทย

๕.๓.๑ จรรยาบรรณต่อมหาวิทยาลัย ได้แก่

- ๑) เข้าใจและยึดมั่นในอุดมการณ์ ค่านิยม และวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย
- ๒) กำหนดและกำกับนโยบายตลอดจนพิทักษ์ธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษา มหาวิทยาลัยและสาธารณชน
- ๓) กำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยบริหารอย่างมีอาชีพตามหลักธำภิบาลและหลักธรรมาภิบาลรวมทั้งดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างเป็นธรรมและถูกระเบียบ
- ๔) ริเริ่มการนำประสบการณ์มาพัฒนาสภามหาวิทยาลัยให้ก้าวหน้าทันสมัยสมกับเป็นองค์กรสูงสุดของมหาวิทยาลัย
- ๕) รักษาชื่อเสียง เกียรติภูมิและประโยชน์อันชอบธรรมของมหาวิทยาลัย
- ๖) ละเว้นหรือหลีกเลี่ยงการอาศัยอำนาจหน้าที่ที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบแก่ตนเอง พวกพ้องหรือผู้อื่น หรือยินยอมให้ผู้อื่นอำนาจหน้าที่ไปแสวงหาประโยชน์ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม
- ๗) ไม่ดำเนินการในลักษณะที่เป็นตัวแทนของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพื่อเรียกร้องต่อรองผลประโยชน์ที่เหนือกว่าผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยและสาธารณชน
- ๘) ไม่ไปทำหน้าที่หรือดำรงตำแหน่งต่างๆ ในมหาวิทยาลัยที่ได้รับค่าตอบแทน เว้นแต่เป็นงานโดยตำแหน่งหรือตามหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากสภามหาวิทยาลัย
- ๙) ไม่ทำการหรือประพฤติตนเป็นปรปักษ์หรือทำให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัย

๑๐) ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งหรือผลประโยชน์ทับซ้อน
กับมหาวิทยาลัย

๕.๓.๒ ตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบจรรยาบรรณ
ต่อมหาวิทยาลัย

๑) กรรมการสภามหาวิทยาลัยพึงแสวงหาข้อมูลเพื่อให้
มีความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ ค่านิยม และวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย มีความรู้
เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และมีความรู้เกี่ยวกับ
เงื่อนไขต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเช่น พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษาแผนการศึกษาของชาติ
หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
ต่างๆ และกฎหมายเกี่ยวข้องอื่นๆ

๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยพึงกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัย
บริหารงานแบบมืออาชีพและดำเนินงานตามหลักอัตตาทิบาลและหลักธรรมาภิบาล

๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัย
มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในและการจัดการ
ความเสี่ยงที่มีประสิทธิผล

๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยพึงตัดสินใจเป็นไปเพื่อ
ประโยชน์สูงสุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยและของสังคมโดยไม่มีผลประโยชน์
ส่วนตนแอบแฝง ทั้งนี้บนพื้นฐานที่มั่นใจว่าสนองต่อความเชื่อมั่นแห่ง
สาธารณะ (the public trust)

๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัย
ได้ดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างเป็นธรรมและถูกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ
มหาวิทยาลัยและเป็นไปตามกฎหมาย

๖) กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัย
มีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งระดับสถาบัน ส่วนงาน
และหลักสูตรที่มีประสิทธิผล

๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัย มีระบบบัญชีที่ถูกต้องสามารถเปิดเผยรายงานการเงินและบัญชีได้อย่าง ชัดเจนและทันเวลา

๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลพิทักษ์และ ส่งเสริมชื่อเสียง เกียรติภูมิ และประโยชน์อันชอบธรรมของมหาวิทยาลัย

๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องไม่ใช้อำนาจหน้าที่ แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมแก่ตนเอง พวกพ้อง หรือผู้อื่น

๖) กรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องไม่ดำเนินการเป็น ตัวแทนของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อ เรียกร้องหรือต่อรองผลประโยชน์

๗) กรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องไม่ดำรงตำแหน่ง ต่างๆ ที่ได้รับค่าตอบแทน เว้นแต่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย

๘) กรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องไม่ทำให้เกิดความ เสียหายแก่มหาวิทยาลัยหรือไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับมหาวิทยาลัย

๕.๔ การปฏิบัติหน้าที่ที่ตามกรอบจรรยาบรรณต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย

๕.๔.๑ จรรยาบรรณต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ ได้แก่

๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศอันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

๒) เคารพในความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม

๓) ยึดมั่นในบทบาทของมหาวิทยาลัยที่แสดงถึงความ รับผิดชอบ สมองต่อประชาชน สังคม ชุมชน และประเทศชาติ เป็นผู้ชี้แนะ ทางวิชาการและทางปัญญา รวมทั้งเตือนสติสังคมในทางที่ถูกต้องและชอบธรรม

๔) มีส่วนร่วมหรือสนับสนุนกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวม มหาวิทยาลัย และการอุดมศึกษาของประเทศ

๕.๔.๒ ตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบจรรยาบรรณต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ

๑) กรรมการสภามหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยพึงยึดมั่นและจงรักภักดีในสถาบันหลักของประเทศอันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยพึงกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยดำเนินการโดยไม่เลือกปฏิบัติ เคารพในความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม

๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตโดยมีคุณภาพในจำนวนที่เหมาะสมรวมทั้งดำเนินการในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านการบริหารที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัยแก่สาธารณชน ทั้งนี้เป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อมูลข่าวสารทางราชการ

๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยโฆษณาโอ้อวดเข้าข่ายละเมิดจรรยาบรรณทางวิชาการ

๖) กรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องไม่ให้ข้อมูลข่าวสารด้วยการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา หรือโดยวิธีอื่นในนามของมหาวิทยาลัย เว้นแต่ได้รับมอบหมาย

๗) กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยพึงใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าประหยัด รักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้ดำรงอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนและสังคม

๘) กรรมการสภามหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ เป็นผู้ชี้นำมหาวิทยาลัยชุมชนและสังคมในทิศทางที่ถูกต้องและชอบธรรม

๖. ข้อเสนอแนะ

๖.๑ สถาบันคลังสมองของชาติพึงนำผลวิจัย โดยเฉพาะข้อกำหนดจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยไปเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ทั้งการปฐมนิเทศกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ การอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนากรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐมีอาชีพ

๖.๒ สภามหาวิทยาลัยของรัฐโดยสำนักงานสภามหาวิทยาลัยควรนำคู่มือว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงหรือจัดทำคู่มือกรรมการสภามหาวิทยาลัย... พ.ศ.

๖.๓ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐสามารถนำข้อค้นพบเกี่ยวกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยไปประยุกต์ใช้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะความสามารถที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย

๖.๔ สภามหาวิทยาลัยของรัฐสามารถนำข้อค้นพบเกี่ยวกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยและคู่มือว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยไปกำหนดแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะของกรรมการสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งการกำกับบทบาทและพฤติกรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ต่อสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่สาธารณชน สังคม และประเทศเป็นสำคัญ

๖.๕ สภามหาวิทยาลัยของรัฐพึงใช้ข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องนี้ประกอบเป็นเกณฑ์ในการประเมินกรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐและประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพของสภามหาวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

๖.๖ สภามหาวิทยาลัยของรัฐพึงใช้ข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องนี้เป็นแนวทางในการออกหรือปรับปรุงประกาศหรือข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัย กรรมการ หรืออนุกรรมการ ที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง พ.ศ. และจรรยาบรรณของสภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พ.ศ.

๖.๗ มหาวิทยาลัยพึงดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร และผู้เรียน ของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยพิจารณาประกอบกับข้อค้นพบเกี่ยวกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย

๖.๘ สภาสถาบันอุดมศึกษาพึงนำข้อค้นพบเกี่ยวกับจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทยประกอบกับข้อกำหนดการกำกับดูแลการอุดมศึกษาของประเทศอังกฤษ (๒๐๑๔ ปรับปรุง ๒๐๑๘) และข้อกำหนดการกำกับดูแลที่เป็นเลิศของประเทศออสเตรเลีย (๒๐๑๑) ดำเนินการตามมาตรา ๒๐ ของพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้สภาสถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีประมวลจริยธรรมของนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร และบุคลากร ของสถาบันอุดมศึกษาและผู้เรียน โดยมีกลไกในการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ

๖.๙ สถาบันคลังสมองของชาติควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดและสำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบของจรรยาบรรณของกรรมการสภามหาวิทยาลัย การศึกษาความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลผ่านวิธีที่ปฏิบัติที่ดีในเรื่องสำคัญของสภามหาวิทยาลัยของรัฐ ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของสภามหาวิทยาลัยของไทย

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

คำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๘/๒๕๕๙ เรื่อง การจัดระเบียบ และแก้ไขปัญหาธรรมเนียมปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๑๕๕ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ หน้า ๒๑-๒๔.

ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา. (๒๕๕๓). การพัฒนาต้นแบบสำนักงานสภามหาวิทยาลัย สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย. ใน ไพฑูริย์ สีนสารัตน์ (บรรณาธิการ). รวมบทความกรรมการสภามหาวิทยาลัย: การกิจใหม่ กับอุดมศึกษาใหม่. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, หน้า ๑๖๑-๑๗๙.

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๗ ก ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒, หน้า ๕๔-๗๘

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒, หน้า ๑-๑๐

สมบูรณ์วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์ และคณะ. (๒๕๖๑). รายงานฉบับสมบูรณ์ การศึกษา ระบบการได้มาและการประเมินผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ เสนอต่อสถาบันคลังสมองของชาติ. (เอกสารอัดสำเนา)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (๒๕๖๒). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ การศึกษา ปฏิญญาการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของไทย. เสนอต่อสถาบันคลังสมองของชาติ มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. (เอกสารอัดสำเนา)

ภาษาอังกฤษ

Kezar, A.J. (2006). "Rethinking Public Higher Education Governing Boards Performance : Results of a National Study of Governing Boards in the United States." The Journal of Higher Education. 77 (6) (November/December) 968-1008. The ohio state university. ERIC Number : EJ745947.

สถาบันคลังสมองของชาติ
อาคารอุดมศึกษา 2 ชั้น 19
เลขที่ 328 ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 02-126-7632-34
โทรสาร 02-126-7635
<http://www.knit.or.th>

